

CESTA ČESKÉHO TAROTU

Petr Kalač, DCČH

1. ZROZENÍ TAROTU

Přes veškeré legendární zkazky, odkazující na egyptský (ne-li atlantský) původ Tarotu, lze bez vší pochybnosti konstatovat, že karetní hry byly v Evropě prokazatelně přítomny již v druhé polovině 14. století. Tarotové TRUMFY (dnes nazývané „velká arkána“ = velká tajemství) jsou jednoznačně písemně doložitelné na konci 15. století. Zároveň je jasné, že malé KARTY čtyř barev (dnešní větší část „malých arkán“ = malých tajemství), jsou v této době od trumfů odděleny (jedná se pravděpodobně o dvě různé hry). Nicméně již někdy v polovině 15. století je známa hra čítající všech 78 karet (dnešního) Tarotu. Tato sada byla vyrobena pro vládařské rodiny v italském Miláně, přičemž je vedle trumfů a barev navíc doplněna o 16 dvorních karet. Sada malých arkán, čítajících dnes celkem 56 karet (10 x 4 barvy = hole, poháry, meče, mince) a 16 dvorních karet (4 x 4 barvy = pážata, rytíři, královny, králové), je pravděpodobně inspirována karetní hrou, která do Evropy přišla z Asie (tzv. Mamlucké karty). První číslované trumfy velkých arkán (dřevoryty tzv. Cateling Geofroy Tarotu), v pořadí takovém, jak ho známe dnes, byly vyrobeny roku 1557 ve francouzském Lyonu. Tradiční atributy (barvy) malých arkán byly v této hře nahrazeny zvířaty (lvy, papoušky, pávy a opicemi). Tou dobou se již objevují zmínky o využití Tarotu k vykládání osudu. Samotná hra dosáhla vrcholu oblíbenosti v polovině 17. století, avšak o 100 let později byla v literatuře zmiňována již jako „zastaralá“. Novodobí okultisté ji pak uchopili jako vynikající mantickou pomůcku až na přelomu 18. a 19. století, přičemž si oblíbili zejména sadu tzv. Marseillského tarotu, jehož kořeny pravděpodobně sahají do severní Itálie 15. století (jde o klasickou sadu čítající 78 karet). V průběhu času přešla tato hra do jižní Francie, kde se pak karty tiskly právě v Marseille. Odtud se dostaly zpátky do Itálie a také do Paříže, kde je podle marseilleského vzoru vydal roku 1650 tiskař Jean Noblet.

2. TAROT PŘICHÁZÍ DO ČECH

Kdy přesně se Tarot dostal do Čech, nevíme. S největší pravděpodobností se tak stalo někdy na přelomu 19. a 20. století, s nově se šířící vlnou zájmu o okultní nauky, která tehdy zasáhla celý svět. Vedle již dříve viditelného spiritismu a sílícího theosofického hnutí se k nám Tarot dostal nejspíše v rámci mezinárodních aktivit Martinistického řádu, konkrétně tedy jeho českých příslušníků. Aktivita tohoto řádu na našem území se datuje od roku 1892, přičemž je spojena se jménem Adolfa Franze barona Leonhardiho (16. 5. 1856 – 11. 2. 1908), avšak z jeho korespondence ani dalších historických dokladů není patrné, že by se tento o Tarot jakkoliv zajímal. Nicméně byl v úzkém spojení s francouzským ústředím Martinistického řádu, konkrétně s jeho tehdejšími zakladatelem a velmistrem Dr. Gerardem Anacletem Vincentem Encaussem řečeným Papus (13. 7. 1865 – 25. 10. 1916). A právě o Papusovi je známo, že roku 1889 vydal první ucelené francouzské pojednání o Tarotu: *Le Tarot des Bohémiens – Le Plus Ancien Livre du Monde* (Paříž, Georges Carré, 368 str.). Tento „absolutním klíčem k okultní vědě“ doprovodil ilustracemi ze dvou tarotových předloh, totiž z velkých arkán Marseillského Tarotu, vydaného v tomto městě Nicolasem Converem

roku 1760 (existuje však ještě starší předloha z roku 1672 vydaná v Marseille tiskařem Françoisem Chassonem), a dále pak Kabalistickým tarotem (*Les 22 Arcanes Tarot Kabbalistiques*) Oswalda Wirtha (1860 – 1943), vydaným v témže roce (1889). Druhé vydání této knihy pod názvem: *The Tarot of the Bohemians – The Most Ancient Book in the World*, pak vyšlo v Londýně (William Rider & Son) roku 1910. Není ovšem pravděpodobné, že by čeští okultisté čerpali z anglického vydání a pravděpodobně ani z další Papusovy knihy: *Le Tarot divinatoire – clef du tirage des cartes et des sorts*, vydané v Paříži, roku 1909 (Librairie Hermétique, 188 str.). Toto druhé vydání „Cikánského Tarotu“ obsahovalo, na rozdíl od vydání prvního, vedle 22 arkán velkých i 56 arkán malých. Nově a naprosto neotřele (spíše až magicky) je zde ztvárnil výtvarník Jean-Gabriel Goulinat (9. 2. 1883 – 20. 7. 1972). A pak tu bylo ještě vydání z roku 1911, které vyšlo v nakladatelství Henri Durville v Paříži a které Papus vybavil dokonce trojnásobným obrazovým doprovodem, totiž obrazy Marseillského Tarotu, nově obrazy Tarotu od Antonia Court de Gébelin (25. 1. 1725 – 10. 5. 1784) z roku 1871 a obrazy výše zmíněného Jeana-Gabriela Goulinata.

Kdy a kde se tedy, v rámci této dílky, setkáváme s první českou zmínkou o Tarotu? Napoví nám Literární archiv Památníku Národního písemnictví...

V jeho nesčetných fondech totiž leží vzácná sbírka okultních materiálů, jejichž sběru se celoživotně věnoval Josef Maria šlechtic Emanuel Lešetický z Lešehradu (15. 11. 1877 – 30. 5. 1955), sám letitý příslušník Martinistického řádu. V jeho unikátní kolekci nazvané „Lešehradeum“ se nalézají obkresy velkých arkán Marseillského Tarotu, které pravda nejsou datovány, ale jsou „jako by z oka vypadly“ podobné těm z Papusových knih. Sám Lešehrad byl roku 1899 spoluzakladatelem pražské zednářsko-martinistické lóže „Aux trois blancs lotos“ (U tří bílých lotosů), která měla taktéž vazbu přímo na Papuse.

Jak vidno, datace příchodu Tarotu do Čech, odhadovaná na přelom 19. a 20. století, se zde s největší pravděpodobností potvrzuje...

3. LADISLAV DANKO: 22 ARKANA TAROTU (1919)

První „solidní“ pojednání o Tarotu, sepsané v českém jazyce, vyšlo krátce po vzniku republiky, konkrétně někdy v průběhu roku 1919. Zasloužil se o něj okultista Ladislav Danko (1877–1930), člen pražské martinistické lóže *Slavia* (1910–1918) a bratrstva *Stříbrný Kruh* (5. 5. 1918 – 28. 10. 1923). Bratrstvo navazovalo na odkaz české mytologie, mělo svůj národně esoterní program, do jehož rámce spadala také drobná ediční činnost. Prvním svazkem knihovny Stříbrného Kruhu, vydaným samotným Ladislavem Danko v pražských Košířích (č. p. 237) a vytištěným v knihtiskárně Aloise Koníčka na Královských Vinohradech (Korunní třída č. 6), bylo pojednání nesoucí název: *22 ARKANA TAROTU – výklad dvacetidvou listů s obrazy, kreslenými podle Tarotu marseillského*. Vzorem tomuto dílku, čítajícímu pouhých 26 stran osmerkového formátu, byla podstatně silnější kniha Eudesa Picarda: *Manuel Synthétique et Pratique du Tarot*, vydaná v Paříži u H. Daragona, roku 1909. Ta se na rozdíl od Dankova stručného výtahu, zahrnujícího pouze stručný popis velkých arkán, věnovala tarotové problematice do hloubky, přičemž obsahovala obrazy jak velkých arkán (ta převzala z Tarotu marseillského), tak obrazy arkán malých, které se neomezovaly pouze na numerickou symboliku holí, pohárů, mečů a mincí, ale zachycovaly jejich ikonografii v důmyslných (byť černobílých) obrazech, oplývajících symbolikou ryze hermetickou. Eudes Picard (13. 2. 1867 – září 1932) byl světoznámý francouzský astrolog,

specializující se na finanční predikce (zvláště pak akciových trhů), ve kterých dosahoval vynikající úspěchů. Vedle toho byl i skvělým vykladačem Tarotu.

4. JEAN GASTON BOURGEAT: TAROT (1919/1920)

Téměř souběžně s vydáním „Dankova Tarotu“ chystá knihu na stejné téma i přerovský rodák Otokar Griesse (19. 10. 1881 – 2. 10. 1932). Tento vynikající znalec snad všech hermetických oborů a neúnavný šířitel „*vznešených idejí okkultických*“, martinista, neognostik, iluminát, vydavatel několika hermetických periodik (*Isis, Lucifer, Zasvěcení, Pentagram*) a především knižní edice nazvané: *Svobodná škola věd hermetických*, zde (v XVII. svazku, z přelomu let 1919/1920) otiskuje (v překladu Arnošta Nedbala) dílo Jeana Gastona Bourgeata (1. 8. 1864 – 19..): *Le Tarot*, vydaného původně v Paříži (Bibliothèque Chacornac) roku 1906. V rámci Griesseho záslužného vydavatelského počínu se dá hovořit o publikaci, podle které mohl český vykladač Tarotu opravdu již solidně pracovat (jsou zde uvedeny četné příklady nejrozličnějších technik výkladu), avšak jen teoreticky. K dokonalé praxi mu totiž stále ještě chyběly samotné karty, které si buď musel objednat ze zahraničí, nebo si je dle popisu v Bourgeatově knize namalovat. Jako vzor mu sloužilo několik ukázkových vyobrazení velkých a malých arkán z Griesseho vydání (z Ústředního nakladatelství okultních děl v Přerově a tisku Závodu pro průmysl grafický Jaroslava Strojila v Přerově), čítajícího celých 60 stran textu.

5. TAROTOVÉ KARTY ROBERTA SCHLOSSERA

MALOVANÉ PRO EMU DESTINOVOU (1929)

Pravděpodobně první ucelený Tarot (velká i malá arkána), soukromě používaný v českém prostředí, vznikl roku 1929 na základě zakázky manžela světoznámé operní pěvkyně Emy Destinové (26. 6. 1878 – 28. 1. 1930), o dvacet let mladšího Joe Halsbacha (*22. 10. 1898), určené berlínskému divadelnímu kreslíči Robertu Schlosserovi (21. 8. 1880 – 21. 11. 1943). Ten pro Emu namaloval 78 barevných tarotových karet s atypickým kánónem (vytvořeno na tvrdém papíru – tzv. přešpánu, se zlacenou ořízkou). Ema, byť i zapálená katolička, mocně inklinovala k okultismu, o čemž svědčí její obrovská knihovna oplývající řadou děl z oblasti alchymie, čarodějnictví, spiritismu, chiromantie, atp. Tato zároveň navštěvovala nejrozličnější věštkyně a sama také vlastnila zajímavou sbírku vykládacích karet, které si přivážela z celého světa (Napoleonská vykládací hra, vykládací karty Emanuela Klognera, osobními poznámkami doplněné vykládací karty Filipa Fischela, atd.). Jedny vykládací karty si dokonce sama namalovala (kresba tužkou kolorovaná akvarelovými barvami). Okultním „rejdům“ se pak oddávala v útrobách věže svého zámku ve Stráži nad Nežárkou, který vlastnila od roku 1914 až do své smrti.

6. TAROT ČASOPISU MÉDIUM (1933–1940)

Již v prvním ročníku časopisu Médium (1933/34, č. 9–10) – měsíčníku, věnovaného okultismu, spiritismu, magii, mystice, astrologii a praktickým naukám psychickým, byl uveřejněn celostránkový inzerát na „*zázračné odhalení budoucnosti pomocí kabalistického*

Tarotu“. V této době však o Tarotu ještě nepanovala všeobecná povědomost, jako je tomu dnes, takže hned v druhé větě inzerátu bylo nutné čtenářům vysvětlit, že *„jde o nauku, podle níž lze z obrazů a určitých značek vyčísti osudy lidské a vyložití je daleko do budoucna“*. Další informace zde uvedené jsou pro mapování historie českého Tarotu zajímavé: *„Tarot je nejdokonalejším nástrojem věšteckým. Kruh spolupracovníků soustředěných kolem redakce MEDIUM se rozhodl, že podá našim čtenářům Tarot z jiného hlediska než esoterního. Z hlediska praktického života. Ve spolupráci s největší továrnou karet v Evropě, vyhotovili všech 78 symbolů Tarotu na jednotlivé karty a zpracovali k tomu přesný a jasný návod, jak z těchto karet vykládati a věštit. Naši zahraniční okultističtí spojenci a přátelé mají ohromný zájem o tento Tarot a přihlašují se již nyní. Přihlašte se tedy i Vy...Všechny listy Tarotu jsou vyhotoveny barevně na prvotřídním kartonovém papíře se zlatou ořízkou a dodávají se ve speciálním rituálním obalu...“* Za celou tuto sadu si pak inzerent počítal 92,- Kč. Paradoxem zůstává, že byť je tento Tarot v úvodu inzerátu nazýván „Tarotem kabalistickým“, na jeho konci je označován jako „Tarot Indický“.

Jak dobře nebo špatně se pak tento Tarot prodával, je těžko odhadnutelné. Jisté je, že v dalších ročnících Media se časopis k Tarotu relativně často vracel, ať již inzercí, nebo věcnými příspěvky na toto téma (např. v roč. III, č. 3, 7, 8, 9). Kvůli lepšímu prodeji byl dokonce vydán velkoformátový barevný plakát, který výše zmíněnou sadu karet inzeroval jako „Indicko-egyptský Tarot“. Z jeho grafického provedení je zcela jasně patrné, že předlohou tomuto českému „MEDIUM Tarotu“ byl Tarot Daityanův, jenž v první německé knize o Tarotu, vydané roku 1920, použil okultista Ernst Kurtzahn (29. 11. 1879 – 1939).

Na závěr tohoto stručného pojednání musíme s lítostí konstatovat, že fyzické karty vydané časopisem Medium se nám zatím nepodařilo najít. Není ovšem vyloučeno, že vzhledem k jejich zahraničnímu výrobci dodnes unikaly zájmu českých sběratelů tarotových bohemik.

7. LASENICŮV TAROT (1937–1940)

Počátky bezpochyby nejznámějšího a nejkrásnějšího českého Tarotu, za který dodnes vděčíme spolupráci významného českého hermetika Petra Kohouta – Lasenica (17. 5. 1900 – 23. 6. 1944) a výtvarníka Vladislava Kužela (16. 3. 1898 – 1965), klademe přibližně do roku 1937. V této době totiž vyšel soukromý hektografický tisk „Svobodné školy věd hermetických“ při „Universalii – společnosti československých hermetiků“. Stál za ním výše zmíněný martinista Pierre de Lasenic, který tento svůj přednáškový cyklus později proměnil v nejobsáhlejší české pojednání o Tarotu, které nebylo dodnes překonáno. V letech 1937–1939 vedl Pierre de Lasenic hermetickou společnost Horev-klub, ve které své ediční záměry dále prakticky rozvíjel, také i prostřednictvím spolkového periodika Horev – revue pro srovnávací studium tradiční filosofie a náboženství (1938–1939). Ta začala vycházet vlastně jen proto, že počet objednavatelů již dříve avizovaného Lasenicova sešitového vydání díla „Tarot, klíč k Iniaci“ převýšil očekávání redakce a ta se rozhodla s jednotlivými sešity „Tarotu“ posílat zájemcům zdarma ještě i nový časopis. V lednu 1939 oznámila redakce revue Horev vydání kompletní tarotové hry: *„Zdůrazňujeme, že po prvé v dějinách moderního hermetismu vydáváme úplnou tarotovou hru o 78 lamách, v níž intuice umělce kryje se plně s filosofickou náplní, obsahující alfa a omega věčného Zákona podivuhodné knihy Thovtovy...“* Cena kompletní hry, v dvoubarevném tisku, byla stanovena na 120,- K. V luxusní výpravě, bohatě ručně kolorované, lakované, se zlatou ořízkou, stála 180,- K. Ke

konci roku 1939 bylo sešitové vydání Lasenicova Tarotu dokončeno a s ním skončilo také vydávání revue Horev, které mělo ve svém jediném ročníku celkem 14 čísel. O rok později vyšel Lasenicův „Tarot (klíč k Iniciaci)“, v edici Horev-klubu-Praha, knižně. V tomto případě se jednalo o svázané zbylé sešity, opatřené tvrdší obálkou. Kniha stála 60,- K. a jako tiskař zde byl uveden M. Bureš (Praha XIV). Na zadních deskách obálky byl zároveň otištěn inzerát na odkup výše zmíněné tarotové hry, doplněný o „*syntetické tabulky mantických významů všech tarotových lam, nezbytné pro všechny způsoby tarotové divinace*“. Cena kompletního svazku šesti tabulek se vyšplhala na 24,- K.

Obrovský význam tohoto vydavatelského počínu se ukázal již krátce po Lasenicově smrti a vlastně se ukazuje dodnes. Lasenicův Tarot byl totiž jedinečným a často i jediným vzorem pro další generace českých mantiků pracujících s tarotovými kartami. Inspirace Lasenicem je patrná např. již ve Vlasákově díle o Tarotu, vydaném krátce po válce, v Soukalově tarotové sadě z přelomu 40. a 50. let, Hejhalových tarotových sestavách, Tarotu Theophana Abby namalovaném v 70. letech surrealistou Martinem Stejskalem i v Tarotu vytvořeném Petrem Osvaldem v 80. letech XX. století (blíže k těmto viz další panely). Po Sametové revoluci (1989) se Lasenicova kniha „Tarot, klíč k iniciaci“ dočkala již dvou nových vydání (Trigon, Praha 1994, 2005), přičemž byl vydán také reprint barevných karet Lasenicova Tarotu v nákladu 500 ks (Trigon, Praha 2001). Toto nadčasové dílo oslovuje i nejmladší generaci českých hermetiků, o čemž svědčí např. novodobý samizdat Michaela Arboria „Hermetická iniciace skrze Lasenicův Tarot“ (Miröschau 2011).

8. TAROT – KODYM (1938)

V téže roce (1938), kdy bylo započato se sešitovým vydáváním Lasenicova díla „Tarot, klíč k Iniciaci“, přispěchal s knihou o Tarotu také Antonín Kodým (*1898), pražský vydavatel okultní literatury a redaktor časopisu „Medium“, které se ve svých příspěvcích Tarotu horlivě věnovalo (osvětové články, inzerce). Tato kniha nesla název „Tarot, kabalistická metoda k poznání budoucnosti – klíč k tajným vědám“ a vycházela z pramenů a překladů jistého Oldřicha Svobody. Obsahovala 24 vyobrazení, 7 diagramů a 8 tabulek, přičemž předlohou obrazů velkých arkánů zde byl tzv. Dantyanus Tarot (kompilace Etteilova a Marseillského Tarotu), který jako vůbec první německý Tarot spatřil světlo světa roku 1920, jakožto příloha knihy Ernsta Kurtzahna (29. 11. 1879 – 1939) „Der Tarot“ (solidní to výtah z Popusova díla „Le Tarot des Bohémiens“). Z této knihy bylo jednoznačně čerpáno pro Kodýmovo vydání, které uskutečnil vlastním nákladem v edici „Prana“. Na jeho konci se objevuje inzerát na „sedmibarevné rituální karty (78 listů), opatřené všemi značkami magickými a mediijními“, které si bylo lze objednat na adrese edice „Prana“, Praha II., Sokolská třída č. 16, za 110,- Kč. S velkou pravděpodobností se jednalo o výše zmiňovaný Dantyanův Tarot.

Pierre de Lasenic (17. 5. 1900 – 23. 6. 1944), jakožto skvělý francouzštinář, čerpal pro své dílo (Tarot, klíč k Iniciaci) logicky také z Papusova (13. 7. 1865 – 25. 10. 1916) a dalších francouzských textů o Tarotu. V obou těchto knihách (Lasenicově i Kodýmově) se tak dají nalézt stejné diagramy a podobné textové pasáže.

Kurtzahnův Dantyanus Tarot později zaujal některé naše „okultní výtvarníky“, jako např. akademického malíře Bohumila Hradečného (1876–1960), v jehož pozůstalosti se našla mocně podtrhaná Kurtzahnova kniha, a zároveň architekta Antonína R. Svobodu, který

v roce 1947 vydal vlastním nákladem ucelenou sadu tarotových karet, jejíž velká arkána byla de facto kombinací Dantianova a Lasenicova Tarotu.

9. STAROEGYPTSKÝ TAROT WOLDEMARA VON ÜXKÜLL

Jistou kuriositou ve světě českého Tarotu je bezpochyby sada obrazů velkých arkán Tarotu Woldemara von Üxküll (23. 8. 1860 – srpen 1952), autora iniciačního románu „Zasvěcování ve starém Egyptě“ s 22 kapitolami doplněnými ilustracemi „staroegyptského Tarotu“.

S interním překladem tohoto díla prokazatelně pracovalo členstvo Lasenicova Horev-klubu, jehož programová náplň byla silně zaměřena právě k esoterice starého Egypta.

Pokračovatelkou této „školy“ byla ještě v nedávné době hermetička Vajca Papadopulu (26. 3. 1951 – 13. 1. 2013), která s Üxküllovým dílem také pracovala. V době komunistické totality ho do češtiny znovu převedl a samizdatem vydal známý český astrolog Vladimír Sládeček alias Unu Malgranda (17. 3. 1930 – 4. 6. 2010), později vyšel i knižně. Tento překlad má zajímavý podtitul, totiž „Zasvěcování ve starém Egyptě – podle knihy Thovtovy“ (knihou Thovtovou je v novodobé hermetické tradici míněn právě Tarot). Navíc je zde uvedena důležitá informace, totiž že rekonstrukci 22 kreseb provedl rakouský malíř Leo Sebastian Humer (18. 7. 1896 – 30. 12. 1965) podle cyklu zasvěcovacích obrazů jednoho z chrámů v egyptském Menoferu.

Woldemar baron Üxküll byl baltsko-německý mystik a spisovatel, pocházející ze staré šlechtické rodiny. Kromě knihy „Zasvěcování ve starém Egyptě“, napsal ještě „Eleusinská mystéria“ a „Klíč k Božímu srdci“.

10. TAROTOVÉ ŘADY BEDŘICHA HEJHALA (40. – 60. LÉTA XX. STOLETÍ)

Ojedinělou ukázkou práce s Tarotem je bezpochyby unikátní systém tzv. Tarotových sestav, ke kterému skrze svou mystickou praxi dospěl fenomenální, avšak dnes skoro zapomenutý český esoterik Bedřich Hejhal (25. 9. 1895 – 5. 9. 1960).

S Tarotem se seznámil pravděpodobně již v době svého angažmá ve Weinfurterově (27. 5. 1867 – 14. 3. 1942) společnosti „Psyche“ a později snad i ve společnosti Fráni Drtikola (3. 3. 1883 – 13. 1. 1961) a v Universalii.

Tarot mu byl ilustrací postupu člověka na cestě duchovního zrání (procesu poznání sama sebe), v rámci práce na tzv. „Velkém díle“ a zároveň velkým zdrojem informací. Na základě dlouholetého pozorování seznal, že tento proces má své zákonitosti, přičemž u každého praktikanta probíhá obdobným způsobem. Klíč k těmto tajemstvím hledal také v tarotových kartách, jejichž obrazy jsou „zakódovány“, aby jejich smysl pochopil pouze ten jedinec, který dosáhl odpovídajícího stupně duchovního zrání. Jeho první tarotovou sestavou, na kterou přicházel roky, byla sestava Apokalyptická. V letech 1942–1952 pak následovala sestava Klíčová základní, pak Variace analogie oktáv, Analogie fází, Klíčová analogická, Analogie oktáv a Sestava realistů.

Vzhledem k tomu, že doba realizace „Velkého díla“ je delší než 22 let (což je počet karet velkých arkán), nahrazuje další duchovní roky osobního zrání, které však nejsou totožné s léty kalendářního cyklu, opakováním karty 21 – Svět.

Bedřich Hejhal doporučoval svým žákům, aby si své duchovní pokroky ověřovali na některé z výše uvedených sestav alespoň jednou týdně.

Někdy mezi roky 1953–1960 našel v Královské sestavě podmínky předání Světla z mistra na žáka za pomoci „indukcí“, která se prováděla tzv. „pohleděním“, příp. tzv. „zabalením žáka do světla“.

Bedřich Hejhal používal ve svých tarotových sestavách výhradně Tarot Lasenicův, jeho žáci pak zmenšené černobílé fotografie téhož.

11. TAROT A. R. SVOBODY (1947)

První český Tarot, vydaný po 2. světové válce, je dílem mírně excentrického hermetika, architekta Antonína R. Svobody. Karty, které namaloval a vydal vlastním nákladem roku 1947, jsou uceleným souborem 78 listů velkých i malých arkán, doplněných originálním „výkladem k iniciaci i věštění, vztahem ke kabale, mystice, magii atd.“ vytištěným na archu papíru jeho oblíbeného formátu A3. V tomto nepraktickém „foliu“ distribuoval i další svá díla pražské edice „Staroslovan“ (1. České vítězství na Tatary, 2. Historický vývoj československých zemí od pravěku, 3. Rukopisy Královédvorský a Zelenohorský, 4. Praslovanské runy, původ písma i abecedy, 5. Runové nápisy praslovanské, 6. Mystický žaltář praslovanský, 7. Tarot, Egyptská kniha Totova, 8. Mystické kresby, 9. Mystické listy a jakýsi kurs astrologie). V literární sekci „Kruhu duchovního bratrstva“, kteréžto esoterní společnosti byl zdatným členem, vyšla tato jeho díla: „Hermetické a mumiální léčení“ (kompilace z díla Otokara Grieseho) a „Listy o královském umění“.

Velká arkána této sady jsou de facto kombinací Dantianova a Lasenicova Tarotu, malá pak originální minimalistickou inspirací samotného autora.

Reprint této tarotové hry, v počtu 200 číslovaných kusů, vydal roku 2017 vlastním nákladem známý český sběratel karet Pavel Langer.

12. VLASÁKOVA TAROTOVÁ CESTA K NESMRTELNOSTI (1947)

Ve stejném roce, kdy spatřil světlo světa Tarot A. R. Svobody (1947), vyšla zajímavá kniha MUDr. Miroslava Vlasáka „Tarot – cesta k nesmrtnosti (Esoterní studie)“. Vydavatelskou zásluhu na tomto bohubilém počínu měla bezpochyby zakladatelka společnosti „KRUH duchovního bratrstva“ Bohuslava Heranová–Panchártková (25. 6. 1895 – †), která vedla edici „Literární sekce KRUHU“. A právě v té vyšlo i Vlasákovo pojednání o Tarotu. Samotný MUDr. M. Vlasák (z Chebu) zde v této době zastával místopředsednický post (od roku 1949 post předsednický). Z jeho literárních prací, vydaných v rámci této společnosti, připomeňme ještě dílo: „Astrologie I. (Kosmické vlivy a základy astrologie)“, příp. „O soustavě mikrokosmu tj. lidské bytosti“. Vlasák se ve svých studiích věnoval také alchymii.

Jeho pojednání o Tarotu se nese v duchu mystického výkladu jednotlivých velkých arkán, které je v českém prostředí poměrně originální (nicméně již v roce 1923 se ho dotkl Karel Weinfurter ve svém klíčovém díle „Hořící keř“). Obrazy, jež knihu doplňují, jsou jednoznačně

inspirovány tarotovými výjevy uvedenými v již dříve vydaných dílech od Bourgeata, Lasenica a Svobody (viz předchozí panely). Neschází jim však osobité autorovo pojetí.

13. LASENIC–SOUKAL TAROT (1947–1949)

O Soukalově Tarotu zatím víme vlastně jen to, že existuje, že je inspirován Tarotem Lasenicovým a že byl vydán jako učební pomůcka pro soukromou potřebu literární sekci „Kruhu duchovního bratrstva“. V návodu, který je ve formě malého „lepora“ ke kartám přiložen, odkazuje k podrobnějšímu výkladu v knize MUDr. Miroslava Vlasáka „Tarot – cesta k nesmrtelnosti“, vydané roku 1947. V časopisu „Kruh světového bratrství“ č. 13/1949 je uveřejněn následující inzerát: *„Lasenic–Soukal: Tarotové karty s výkladem 22 vyšších arkán k stud. účelům, 100,- (Kč.)“*.

14. TAROT THEOFANA ABBY (70. LÉTA XX. STOLETÍ)

Tarot Theofana Abby – Josefa Loudy (14. 12. 1901 – 22. 12. 1975), jehož grafická forma spatřila světlo světa s největší pravděpodobností na přelomu let 1973–1974, se v představách svého autora začal formovat již někdy na konci 30. let XX. století. V té době se totiž znalý hermetik a úspěšně praktikující alchymista Josef Louda pustil do spisování svého životního díla, které nazval „Dopisy Paracelsovi“. Jeden z největších soudobých znalců obsáhlé problematiky hermetismu Lukáš Loužecký (*1983) o tomto spisu hovoří následovně: *„Dopisy Paracelsovi se svou dlouhou genezí liší od ostatních autorových spisů; jsou jeho nejpropracovanější knihou, syntetizující srozumitelnou formou celoživotní poznání Theofana Abby... Mezi českou samizdatovou literaturou měly jedno pozoruhodné prvenství. Byla jím rozsáhlá (a v samizdatových podmínkách nevídaná) obrazová příloha... Dojem z tohoto symbolického corpusu je monumentální; obsahuje kopie antických kreseb, výňatky z grimoárů středověku, mistrovské malby renesance, ukázky z knih 19. století i dvaadvacet zcela nových výtvarných děl, která vznikla přímo pro tuto knihu...“*.

Tímto výtvarným souborem je „22 tarotových arkán Theofana Abby“, jejichž podobu podle autorova přání ztvárnil jeden z našich největších soudobých surrealistických výtvarníků Martin Stejskal (*1944). Dílo následně vyšlo v pražské samizdatové edici Auroboros.

Theofanus Abba pak napsal ještě drobné pojednání o Tarotu v rámci svých „Hermetických miscellanií“ z let 1972–1973. Spisek se jmenoval „Tajemství původu Tarotu – doslov k dvaadvacátému dopisu Paracelsovi“ (nově Vodnář, Praha 2017).

„Dopisy Paracelsovi“ jsou tedy mohutnou syntetickou prací, založenou na principu velkých tarotových arkán. 22 kapitol této zasvěcovací knihy, která nedávno vyšla opět péčí pražského nakladatelství Vodnář jako 7. svazek edice Bibliotheca Horev, skrývá ve svém nitru oněch 22 archetypálních obrazů velkých arkán, jež byla ve své prvotní formě ze 70. let na pozadí barevná (zelená, červená, hnědá a žlutá). Ani zde se páni autoři příliš neodchýlili od „českého tarotového úzu“, tedy od Tarotu Lasenicova. Roku 2018 vychází „Alchymický Tarot Theofana Abby“ péčí nakladatelství Vodnář, v nové úpravě Martina Stejskala, tentokrát již jako ucelená „karetní hra“.

15. PRAŽSKÝ TAROT (1980)

Někdy na přelomu 70. a 80. let XX. století se na české tarotové scéně objevil jistý pan Bouzek, který si usmyslel sestavit a vydat zbrusu nový český Tarot. Pro svůj podnikatelský záměr, který v době komunistické totality nebylo jednoduché realizovat, sháněl zasvěcené poradce, a tak se dostal k PhDr. Milanu Nakonečnému (*8. 2. 1932), našemu přednímu znalci okultismu, a dále k jednomu starému pražskému badateli, od kterého získal jeho tarotové karty. Podle nich pak vytvořil onen nový „Pražský Tarot“, který je opět jednoznačně inspirován Tarotem Lasenicovým, i když se to tak na první pohled nemusí jevit. Bouzek po čase emigroval do Mnichova v NSR, kde pak roku 1980 vychází balíček karet označený jako „Prager Tarot“ s krátkým přípisem od známého tarotového encyklopedisty Stuarta R. Kaplana. Projekt vzápětí přebírají Američané, aby také v USA roku 1980 spatřil světlo světa „The Prager Tarot“. Herní celek je ovšem, z nám neznámých důvodů, poněkud okleštěn, protože obsahuje vedle 22 základních velkých arkán Tarotu pouze 32 arkán malých, namísto aby jich standardně obsahoval 56 (zcela zde chybí karty s číselnou hodnotou 5–10).

16. TAROT PETRA OSVALDA (1988)

Také 80. léta měla svůj český Tarot, jenž byl přirozeně opět neverejný. Jeho autorem je Petr Osvald. Také on se nechal tradičně inspirovat Tarotem Lasenicovým. Ve své tarotové sadě tak zachoval velká arkána z Lasenicova Tarotu, avšak malá arkána uchopil po svém. Tak se na mečových kartách (podle Lasenica netradičně přiřazených živlu země, tradičně živlu vzduchu) objevuje obraz býka, na mincích (podle Lasenica netradičně přiřazených živlu vzduchu, tradičně živlu země) obraz orla, na holích (živel ohně) obraz lva a na pohárech (živel vody) obraz ryby.

Údajně prý bylo vyrobeno 100 kusů Osvaldova Tarotu, avšak krátce po té, co se Tarot začal tajně distribuovat mezi komunitu stálých odběratelů hermetického samizdatu, zatkla jeho autora StB (zbytek nákladu karet byl zabaven). Tato nepříjemnost tehdy zasela velký strach do řad lidí, kteří hermetickou literaturu vyhledávali, což v konečném důsledku uškodilo především samotným samizdatovým „vydavatelům“. Sametová revoluce naštěstí nebyla daleko.

17. „TYPOGRAFICKÝ TAROT“ (DOBA VYDÁNÍ NEZNÁMA)

„Typografický Tarot“ je v historii českého Tarotu určitou záhadou. Neznáme jeho autora, nevíme, kdy a kde byl vydán, v jakém nákladu vyšel, komu byl určen... Víme jen, že existuje a že je velice originální, protože nekopíruje žádnou zatím nám známou předlohu. Jeho typografická úprava není banální, ba právě naopak, je propracována do nejmenšího detailu. Podle „druhu“ zpracování se dá uvažovat snad ještě o jeho rakousko-uherském původu, což by mu dávalo šanci na prvenství mezi Taroty vydanými na našem území.